

Za 5 lat zabraknie pielęgniarek i położnych w Polsce. Razem zwalczmy o nasze zdrowie i życie!

Recepta

Pacjent Premier Rządu RP, Rada Ministrów RP, Posłowie RP i Senatorowie RP

W świetle najnowszych prognoz Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych już za niespełna 5 lat, my Polacy zostaniemy pozbawieni profesjonalnej opieki pielęgniarskiej i położniczej. Z roku na rok zmniejsza się liczba pielęgniarek i położnych w Polsce. Jako obywatel Polski jestem bardzo zaniepokojony/a tą sytuacją.

Statystyki

2015 r.:

średnia wieku pielęgniarek i położnych w Polsce: **48 lat**
liczba pielęgniarek i położnych na 1000 mieszkańców w Polsce: **5,4**
liczba pielęgniarek i położnych w UE na 1000 mieszkańców: **9,8**

2022 r.:

średnia wieku pielęgniarek i położnych w Polsce: **50 lat**
liczba pielęgniarek i położnych na 1000 mieszkańców w Polsce: **4,0**
liczba pielęgniarek i położnych w Polsce **zmniejszy się o 54 tys.**

W wyniku wieloletnich zaniedbań oraz braku polityki rządu Rzeczypospolitej Polskiej wobec tych zawodów pojawiło się realne zagrożenie pozbawienia opieki pielęgniarskiej i położniczej w środowisku szpitalnym, domowym, środowisku nauczania i wychowania oraz w środowisku pracy. Taka sytuacja doprowadzi do odebrania nam, pacjentom ustawowo zagwarantowanych świadczeń zdrowotnych. Bez opieki pielęgniarek i położnych nasze życie i zdrowie jest zagrożone.

W trosce o swoje zdrowie, ale przede wszystkim o zdrowie moich najbliższych apeluję do Państwa o podjęcie natychmiastowych działań w celu opracowania i wdrożenia programu zabezpieczenia społeczeństwa w świadczenia realizowane przez pielęgniarki i położne.

114400000000023000000248

PESEL/ e-mail

Imię i nazwisko

Zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. 1997 nr 133 poz. 883) niniejszym wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych (imię, nazwisko, adres e-mail) w celu przygotowania petycji w ramach akcji "Ostatni Dyżur". Udziałem w tej akcji wyrażam zgodę na przekazanie moich danych osobowych do Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych z siedzibą w Warszawie przy ul. Pory 76, lok. 10, 02-781 Warszawa, (ii) posiadanie prawa dostępu do moich danych osobowych oraz ich poprawiania, (iii) podanie moich danych osobowych jest dobrowolne, (iv) moji dane osobowe, wraz z przygotowaną petycją, mogą zostać przekazane wybranym organom władzy publicznej, w tym m. in.: Kancelarii Sejmu Rzeczypospolitej, Kancelarii Senatu Rzeczypospolitej, Ministerstwu Zdrowia Rzeczypospolitej.

Szanowne Koleżanki i Koledzy

Odwołany minister Bartosz Arłukowicz został najgorzej oceniony ze wszystkich ministrów zdrowia minionego 25-lecia, był głuchy na wszelkie prośby oraz propozycje środowisk medycznych i odgradzony od całego świata. Arbitralnie uprawiał swoją nieudolną politykę zdrowotną. Nic dziwnego, że została ona uznana przez fachowców, jako najgorsza z krajów unii europejskiej. Dlatego pomimo mocnych argumentów naszego środowiska, że jest nas za mało, że grozi nam luka pokoleniowa, że pacjenci nie otrzymują należytej im opieki a pielęgniarki masowo emigrują, nie mogliśmy się przebić. Może nowy minister wyciągnie wnioski i postawi na dialog. W Biuletynie i na stronie internetowej Izby przedstawiamy kampanię społeczną „OSTATNI DYŻUR” polegającą na zbieraniu podpisów na „receptce”, która uwidacznia nasze główne problemy. I znowu potrzeba nam ogromnej mobilizacji i zaangażowania, bo tylko setki tysięcy podpisów na receptach będą niezbitym dowodem oraz argumentem w słuszności naszych postulatów a noszone na fartuchach plakietki wzmocnią akcję.

Tradycyjnie w maju i czerwcu w ramach obchodów Naszych zawodowych świąt prezentujemy w Biuletynie krótkie relacje z Pielgrzymki w Skarżysku, konferencji i plebiscytu w Ostrowcu.

Jesteśmy już prawie na finiszu wyborów delegatów na VII kadencję samorządu w okręgach wyborczych i rodzi się w tym momencie smutna refleksja a zarazem pytania: dlaczego jest tak zatrważająco niska frekwencja, dlaczego po dwudziestu pięciu latach istnienia samorządu nie jesteśmy zainteresowani współtworzeniem jego bieżącej działalności, jakiej recepty nam potrzeba aby pobudzić środowisko? Może rzeczywiście nasze wypalenie, zmęczenie jest tak duże, że nie jesteśmy już w stanie dać z siebie więcej...

Drogie Koleżanki i Koledzy, przed nami długo wyczekiwane wakacje i z tej okazji życzę abyście mogli choć na krótko zapomnieć o pracy, troskach dnia codziennego i oddać się błogiemu lenistwu, bądź „góry przenosić”. Jednym słowem wybrać swój ulubiony sposób relaksu, bo nadszedł na niego czas.

*Przewodnicząca
Zofia Malas*

Terminy posiedzeń w 2015 roku

Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych:
5 maja, 30 czerwca,
8 września, 3 listopada

**Prezydium Okręgowej Rady
Pielęgniarek i Położnych:**
19 maja, 16 czerwca, 14 lipca, 11 sierpnia,
22 września, 13 października, 17 listopada

Pełnomocnicy:
2 czerwca, 15 września

Komisja Rewizyjna:
12 czerwca, 17 września

Komisja socjalno-finansowa:
13 maja, 10 czerwca, 16 września,
7 października, 12 listopada

**Komisja kształcenia
i doskonalenia zawodowego:**
14 maja, 11 czerwca, 9 lipca, 17 września,
8 października, 12 listopada

Zespół pielęgniarek epidemiologicznych:
21 maja, 24 września, 26 listopada

Komisja etyki:
11 czerwca, 17 września

**Zespół pielęgniarek środowiska
nauczania i wychowania:**
2 października, 11 grudnia

Zespół pielęgniarek środowiskowo-rodzinnych
17 czerwca 2015

Zespół położnych
29 maja, 11 września, 11 grudnia

**XXXI Sprawozdawczo-Wyborczy
Zjazd Pielęgniarek i Położnych:
19-20 listopada**

Regulaminy i wnioski dofinansowania kosztów doskonalenia zawodowego oraz przyznawania pomocy koleżeńskiej dostępne są na naszej stronie internetowej: www.sipip.kielce.pl

Przypnij plakietkę

Biuro Świętokrzyskiej Izby Pielęgniarek i Położnych

Sekretariat	Poniedziałek, piątek	7 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰
	Wtorek, środa, czwartek	7 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰
Prawo wykonywania zawodu, rejestr pielęgniarek i położnych	Poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek	7 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰
	Środa	9 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰
Kasa	Środa, czwartek	7 ³⁰ - 14 ⁰⁰
Radca prawny	Poniedziałek	7 ³⁰ - 9 ³⁰
	Czwartek	14 ⁰⁰ - 16 ⁰⁰
Biblioteka	Wtorek	10 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰
	Czwartek	10 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰
Przewodnicząca Zofia Małas	Poniedziałek – piątek	7 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰
Wiceprzewodnicząca Ewa Wojcieszek	Poniedziałek – czwartek	7 ⁰⁰ - 14 ⁰⁰
Wiceprzewodnicząca Małgorzata Madyś	Wtorek	8 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰
	Piątek	8 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰
Sekretarz Ewa Mikołajczyk	Wtorek	7 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰
	Środa	14 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰
	Czwartek	14 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰
Skarbnik Jacek Gawłowski	Wtorek, środa	9 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰
Okręgowy Rzecznik – tel. 604 170 135 41 300 26 62, 41 315 61 87	Dyżury w dni posiedzeń Prezydium i Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych	10 ⁰⁰ - 14 ⁰⁰
Przewodniczący Okręgowego Sądu – tel. 600 992 590 41 300 26 62, 41 315 61 87	Dyżury w dni posiedzeń Prezydium i Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych	10 ⁰⁰ - 14 ⁰⁰
Przewodnicząca Okręgowej Komisji Rewizyjnej tel. 606 390 267 41 300 26 62, 41 315 61 87	Dyżury w dni posiedzeń Prezydium i Okręgowej Rady Pielęgniarek i Po- łożnych	10 ⁰⁰ - 14 ⁰⁰

SPIS TREŚCI

1. Czepkowanie studentów Wydziału Pielęgniarstwa Wyższej Szkoły Umiejętności Zawodowych w Pińczowie 4
2. Z prac Okręgowej Rady i Prezydium 5
3. Kalendarium 6
4. Ośrodek Kształcenia ŚiPiP 7
5. Informacje z Naczelnej Rady 8
6. Dla położnych 11
7. Nowoczesne metody leczenia ran 12
8. Informacje z PTP 13
9. Sprawozdanie z Konferencji w Białymstoku 14
10. Wieloaspektowość pielęgniarskiej opieki onkologicznej 15
11. Pielęgniarka i położna we współczesnym systemie ochrony zdrowia 15
12. Plebiscyt „Lekarz – Pielęgniarka – Położna – Fizjoterapeuta Roku 2014 r.” 16
13. Kondolencje 17
14. Jubileusz 40-lecia Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie 17
15. XVIII pielgrzymka pielęgniarek, pielęgniarzy i położnych przed oblicze Matki Bożej Ostrobramskiej 18

Wydawca:

Świętokrzyska Izba Pielęgniarek i Położnych w Kielcach
NIP 959-10-53-799

NUMERY KONT BANKOWYCH:

PEKAO S.A. o/Kielce 49 1240 4416 1111 0000 4959 3886
BGK o/Kielce 37 1130 1192 0027 6167 3620 0001

Adres wydawcy:

ul. Nowy Świat 32A, 25-522 Kielce

tel. 41 300 26 62, 41 315 61 87

www.sipip.kielce.pl, e-mail: sipip@interia.pl

Numer 03 (191) 2015 r.

ISSN 1429-561X

Nakład: 1100 egz.

Data wydania: 20 czerwca 2015 r.

Zespół redakcyjny:

Zofia Małas, Małgorzata Madyś, Ewa Wojcieszek,
Ewa Mikołajczyk, Jacek Gawłowski, Henryka Majkowska,
Aneta Zwierchowska

Czepkowanie studentów Wydziału Pielęgniarstwa

Czepkowanie studentów Wydziału Pielęgniarstwa Wyższej Szkoły Umiejętności Zawodowych w Pińczowie

Pińczów, 15 maja 2015

Wydział Pielęgniarstwa Wyższej Szkoły Umiejętności Zawodowych w Pińczowie w 2015 roku obchodzi Dzieśięciolecie. Do dziś Wydział ukończyło 1610 absolwentów kierunku Pielęgniarstwo. Honorowy Patronat nad obchodami objęła Przewodnicząca Świętokrzyskiej Izby Pielęgniarek i Położnych – Zofia Małas. W związku z obchodami Dzieśięciolecia Wydziału Pielęgniarstwa uczelnia przygotowała wydarzenia okolicznościowe.

W piątek, 15 maja odbyła się uroczystość Czepkowania Studentów Wydziału Pielęgniarstwa Wyższej Szkoły Umiejętności Zawodowych w Pińczowie, podczas której 150 studentów pierwszego i drugiego roku pielęgniarstwa odebrało symboliczne „czepki”. Wśród nich było 10 mężczyzn. Pielęgniarki i pielęgniarze złożyli uroczyste ślubowanie i odśpiewali hymn pielęgniarstwa.

Uroczystość Czepkowania rozpoczęła się od przywitania przez prowadzącą mgr Jadwigę Makuch przybyłych gości, wśród których byli: Przewodnicząca Okręgowej Rady Świętokrzyskiej Izby Pielęgniarek i Położnych – mgr Zofia Małas, Wojewódzki Konsultant ds. Pielęgniar-

stwa – dr n. med. Bogumiła Kowalczyk – Sroka, Rektor Uczelni – prof. dr hab. Seweryn Kukula, Przedstawiciel Założyciela Uczelni – mgr Grzegorz Pastuszka, a także rodzice studentów oraz inni zaproszeni goście.

Uroczystość otworzyły studentki przebrane w tradycyjne stroje, wprowadzając światło – symbol życia powierzonego ich opiece. Został przedstawiony wykład na temat „Funkcje symboli i ceremonii zawodowych w pielęgniarstwie” przez mgr Barbarę Korczak – wykładowcę WSUZ. Kolejnym elementem uroczystości było Czepkowanie Studentów Wydziału Pielęgniarstwa. Akt Czepkowania przeprowadziły: mgr Jadwiga Makuch, mgr Barbara Korczak, mgr Jadwiga Zawarczyńska, mgr Renata Cieślak oraz mgr Anna Zawadzka. Następnie studenci w czepkach złożyli uroczyste ślubowanie i odśpiewali hymn pielęgniarstwa. W ostatniej części uroczystości została przedstawiona biografia Prekursorki Pielęgniarek Hanny Chrzanowskiej. Natomiast na zakończenie uroczystości studenci uczestniczący w ceremonii czepkowania recytowali przygotowane wiersze poświęcone pielęgniarstwu.

Z prac Okręgowej Rady i Prezydium

Sprawozdanie dotyczy posiedzeń Prezydium Okręgowej Rady w dniu 3 i 13 marca, 14 kwietnia oraz posiedzenia Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w dniu 14 kwietnia 2015 r. Podczas wyżej wymienionych posiedzeń podjęto łącznie następujące uchwały:

1. W sprawie stwierdzenia prawa wykonywania zawodu pielęgniarki/położnej – podjęto **29 uchwał**. Na ich podstawie wydano zaświadczenie o prawie wykonywania zawodu oraz dokonano wpisu do rejestru Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Kielcach – **29 pielęgniarkom**.
2. W sprawie wymiany prawa wykonywania zawodu pielęgniarki/położnej – podjęto **3 uchwały**.
3. W sprawie wpisu do rejestru pielęgniarek i położnych Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Kielcach – podjęto **5 uchwał**. Na ich podstawie wpisano do rejestru **5 pielęgniarek**.
4. W sprawie skreślenia z rejestru pielęgniarek i położnych Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Kielcach – podjęto **16 uchwał**. Na ich podstawie skreślono z rejestru **15 pielęgniarek i 1 położną**.
5. W sprawie skierowania na przeszkolenie po przerwie w wykonywaniu zawodu pielęgniarki/położnej trwającej ponad 5 lat – podjęto **1 uchwałę**. Na jej podstawie skierowano na przeszkolenie **1 położną**.
6. W sprawie powołania komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu teoretycznego po odbytym przeszkoleniu po przerwie w wykonywaniu zawodu trwającej ponad 5 lat – podjęto **1 uchwałę**.
7. W sprawie odmowy stwierdzenia prawa wykonywania zawodu pielęgniarki/położnej – podjęto **1 uchwałę**.
8. W sprawie wydania nowego zaświadczenia o prawie wykonywania zawodu pielęgniarki – **1 uchwała**.
9. W sprawie zmian w treści zaświadczenia o prawie wykonywania zawodu – **1 uchwała**.
10. W sprawie wydania zaświadczenia po przeprowadzeniu egzaminu teoretycznego po przerwie w wykonywaniu zawodu – **1 uchwała**.
11. W sprawie powołania komisji lekarskiej w składzie trzech specjalistów w tym dwóch w dziedzinie psychiatrii i jednego w dziedzinie medycyny pracy do oceny niezdolności do pracy pielęgniarki – **1 uchwała**.
12. W sprawie wpisu do rejestru podmiotów prowadzących kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych w Kielcach – **6 uchwał**.
13. W sprawie ustalenia rejonów wyborczych i określenia liczby delegatów wybieranych w rejonach wyborczych na XXXI Okręgowy Sprawozdawczo-Wyborczy Zjazd VII kadencji – **1 uchwała**.
14. W sprawie organizacji i przeprowadzenia przez Ośrodek Kształcenia Świętokrzyskiej Izby Pielęgniarek i Położnych w Kielcach kursów – **5 uchwał**.

15. W sprawie przyznania dofinansowania kosztów organizacji Pielgrzymki do Sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej w Skarżysku – Kamiennej w kwocie 600,00 zł (sześćset złotych) – **1 uchwała**.
16. W sprawie pokrycia kosztów organizacji przez ŚIPiP w Kielcach Konferencji naukowo-szkoleniowej nt. „Postępowanie z raną przewlekłą” dla 150 osób, do kwoty 3000,00 zł (trzy tysiące złotych) – **1 uchwała**.
17. W sprawie pokrycia kosztów zakupu i montażu urządzeń klimatyzacyjnych w pomieszczeniu A na parterze budynku siedziby izby – **1 uchwała**.
18. W sprawie sfinansowania kosztów dojazdu autokarami pielęgniarek i położnych naszego województwa, na debatę na temat stanu pielęgniarstwa organizowaną w dniu 22 kwietnia 2015 r. w siedzibie ŚIPiP – **1 uchwała**.
19. W sprawie zwołania XXX Okręgowego Zjazdu Pielęgniarek i Położnych w Kielcach w dniu 19 marca 2015 r. – **1 uchwała**.
20. W sprawie przyjęcia materiałów zjazdowych XXX Okręgowego Zjazdu Pielęgniarek i Położnych w Kielcach z dnia 19 marca 2015 r. – **1 uchwała**.
21. W sprawie pokrycia kosztów podróży wykładowców oraz serwisu kawowego dla uczestników szkolenia na temat przeszczepów narządów zorganizowanego przez Komisję Etyki w siedzibie ŚIPiP w dniu 16 kwietnia 2015 r. – **1 uchwała**.
22. W sprawie zawarcia umowy zlecenia na czynności polegające na utrzymaniu czystości, ładu i porządku w budynku oraz wokół budynku Świętokrzyskiej Izby Pielęgniarek i Położnych – **1 uchwała**.
23. W sprawie zakupu drukarki stanowiącej wyposażenie Sekretariatu Biura ŚIPiP – **1 uchwała**.
24. W sprawie przeznaczenia kwoty 500 zł (pięćset złotych) na ufundowanie nagrody dla finalistki II etapu (eliminacji wojewódzkich) Konkursu „Pielęgniarka Roku 2014” przeprowadzonego przez Zarząd Oddziału Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego w Kielcach – **1 uchwała**.
25. W sprawie przyznania dofinansowania w kwocie 500zł kosztów Gali Jubileuszowej „X Ogólnopolskiego Konkursu Pielęgniarka Roku” organizowanej 23 kwietnia 2015 roku w Warszawie przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego – **1 uchwała**.
26. W sprawie dofinansowania kosztów IV Ostrowieckiej Konferencji organizowanej w maju 2015 r. w Ostrowcu Świętokrzyskim dla około 250 pielęgniarek i położnych z województwa świętokrzyskiego w kwocie 14000 zł (czternaście tysięcy złotych) – **1 uchwała**.
27. W sprawie przyznania dofinansowania do różnych form kształcenia podyplomowego – podjęto **10 uchwał** przyznających dofinansowanie w kwotach określonych w regulaminie dla **82 członków ŚIPiP** na łączną **kwotę 23.000,00 zł** (dwadzieścia trzy tysiące złotych).
28. W sprawie odmowy przyznania dofinansowania kosztów kształcenia podyplomowego – podjęto **6 uchwał**.
29. W sprawie przyznania pomocy koleżeńskiej – podjęto **2 uchwały przyznające pomoc koleżeńską 4 osobom na łączną kwotę 3300 zł** (trzy tysiące trzysta złotych).
30. W sprawie odmowy przyznania pomocy koleżeńskiej – podjęto **4 uchwały**.

KALENDARIUM

Kwiecień 2015

1	W PZOZ w Starachowicach odbyło się postępowanie konkursowe na stanowisko Dyrektora ds. Pielęgniarstwa.
8	Posiedzenie Komisji Socjalno-Finansowej. Członkowie Komisji rozpatrzyli 3 wnioski o przyznanie pomocy koleżeńskiej.
9	Posiedzenie Komisji kształcenia. Członkowie rozpatrzyli 40 wniosków o dofinansowanie kosztów szkoleń.
14	XIX posiedzenie Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych. Obecnych było 29 członków Rady.
	XXXIX posiedzenie Prezydium Okręgowej Rady. Obecnych było 10 członków Prezydium. Przewodnicząca Zofia Małas uczestniczyła w posiedzeniu Rady Społecznej Świętokrzyskiego oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia.
15	Przewodnicząca Zofia Małas uczestniczyła w spotkaniu Zespołu ds. Norm Zatrudniania Pielęgniarek i Położnych, które odbyło się w Warszawie.
	W siedzibie ŚIPiP przeprowadzony został egzamin teoretyczny dla 1 pielęgniarki po przeszkoleniu, po przerwie w wykonywaniu zawodu trwającej dłużej niż 5 lat.

16	Posiedzenie Komisji Etyki połączone ze szkoleniem nt. „Etyczne aspekty transplantacji”.
	Posiedzenie Komisji Rewizyjnej.
17	Przedstawiciel Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych Jacek Gawłowski uczestniczył w posiedzeniu Rady Społecznej MSWiA w Kielcach.
	W siedzibie ŚIPiP odbyła się konferencja naukowo-szkoleniowa nt. „Postępowanie z raną przewlekłą”.
22	W ramach działań protestacyjnych pielęgniarek i położnych w siedzibie ŚIPiP odbyła się debata nad stanem naszego świętokrzyskiego i ogólnopolskiego pielęgniarstwa.
24	Spotkanie Zespołu Pielęgniarek Środowiska Nauczania i Wychowania.

Maj 2015

4	Przewodnicząca Zofia Małas uczestniczyła w pracach Zespołu ds. Norm Zatrudnienia przy NRPiP w Warszawie.
11	Przewodnicząca Zofia Małas uczestniczyła w spotkaniu Komisji Prawa i Legislacji. Komisja prowadziła prace w sprawie opracowania standardów w pielęgniarstwie operacyjnym.

	Posiedzenie Komisji Socjalno-Finansowej. Członkowie Komisji rozpatrzyli 3 wnioski o przyznanie pomocy koleżeńskiej.				
13	W Skarżysku-Kamiennej odbyła się coroczna Pielgrzymka do Sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej. Msza św. odbyła się w intencji wszystkich pielęgniarek i położnych oraz ich rodzin.				
14	Posiedzenie Komisji kształcenia. Członkowie rozpatrzyli 57 wniosków o dofinansowanie kosztów szkoleń.				
14-15	Uroczyste obchody 10-lecia Wydziału Pielęgniarstwa WSzUZ w Pińczowie połączone z konferencją nt „Zjawiska niepożądane w praktyce zawodowej pielęgniarki”.				
18	Przewodnicząca Zofia Małas uczestniczyła w posiedzeniu NRPiP w Warszawie.				
19	Posiedzenie Prezydium Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych. W posiedzeniu uczestniczyło 9 członków Prezydium.				
20					W siedzibie ŚIPiP odbyło się szkolenie dla pielęgniarek i położnych nt. „Nowoczesne metody leczenia ran”.
22					W siedzibie ŚIPiP odbyło się szkolenie dla położnych zorganizowane przez Family Service Pelargos. Tematyką szkolenia była: „Pierwsza pomoc w sytuacji zagrożenia noworodków i niemowląt” oraz „Powrót do aktywności kobiet po porodzie”.
27					Przedstawiciel ORPiP Małgorzata Madyś uczestniczyła w posiedzeniu Rady Społecznej MGOZ w Sędziszowie.
28					W siedzibie ŚIPiP odbyło się szkolenie zorganizowane przez Avent i Bepanthen dla położnych środowiskowych nt. „Fakty i mity o skórze noworodka” oraz „Najczęściej występujące problemy laktacyjne a wsparcie produktów AVENT”.
29					Spotkanie Zespołu Położnych

Ośrodek Kształcenia ŚIPiP

Ośrodek Kształcenia Poddyplomowego Świętokrzyskiej Izby Pielęgniarek i Położnych przeprowadził dwie edycje kursu specjalistycznego *Kompleksowa pielęgniarstwo opieka nad pacjentem z najczęstszymi schorzeniami wieku podeszłego realizowanego w ramach Projektu Systemowego Rozwój kwalifikacji i umiejętności kadry pielęgniarskiej w kontekście zmian epidemiologicznych będących następstwem starzejącego się społeczeństwa* – współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego kapitał ludzki.

Kursy odbyły się w terminie od 14 marca do 13 maja 2015 r. w Busku-Zdroju i Kielcach – ukończyło je 60 pielęgniarek.

Informacje z Naczelnej Rady

W dniu 27 maja 2015 r. Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych w Warszawie zorganizowała konferencję prasową, która rozpoczęła ogólnopolską kampanię społeczną „OSTATNI DYŻUR”. Informujemy, że konferencje te będą odbywać się w każdym województwie.

Dla naszego województwa planowana jest w dniu 30 czerwca 2015 r. w siedzibie Świętokrzyskiej Izby Pielęgniarek i Położnych w Kielcach przy ul. Nowy Świat 32A.

WEJDŹ NA STRONĘ KAMPANII

www.ostatnidyzur.pl

Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych

Recepta

Pacjent Premier Rządu RP, Rada Ministrów RP, Posłowie RP i Senatorowie RP

W świetle najnowszych prognoz Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych już za niespełna 5 lat, my Polacy zostaniemy pozbawieni profesjonalnej opieki pielęgniarskiej i położniczej. Z roku na rok zmniejsza się liczba pielęgniarek i położnych w Polsce. Jako obywatel Polski jestem bardzo zaniepokojony/a tą sytuacją.

Statystyki

2015 r.:

średnia wieku pielęgniarek i położnych w Polsce: **48 lat**
liczba pielęgniarek i położnych na 1000 mieszkańców w Polsce: **5,4**
liczba pielęgniarek i położnych w UE na 1000 mieszkańców: **9,8**

2022 r.:

średnia wieku pielęgniarek i położnych w Polsce: **50 lat**
liczba pielęgniarek i położnych na 1000 mieszkańców w Polsce: **4,0**
liczba pielęgniarek i położnych w Polsce **zmniejszy się o 54 tys.**

W wyniku wieloletnich zaniedbań oraz braku polityki rządu Rzeczypospolitej Polskiej wobec tych zawodów pojawiło się realne zagrożenie pozbawienia opieki pielęgniarskiej i położniczej w środowisku szpitalnym, domowym, środowisku nauczania i wychowania oraz w środowisku pracy. Taka sytuacja doprowadzi do odebrania nam, pacjentom ustawowo zagwarantowanych świadczeń zdrowotnych. Bez opieki pielęgniarek i położnych nasze życie i zdrowie jest zagrożone.

W trosce o swoje zdrowie, ale przede wszystkim o zdrowie moich najbliższych apeluję do Państwa o podjęcie natychmiastowych działań w celu opracowania i wdrożenia programu zabezpieczenia społeczeństwa w świadczenia realizowane przez pielęgniarki i położne.

114400000000023000000248

PESEL/ e-mail

Imię i nazwisko

www.ostatnidyzur.pl

www.sipip.kielce.pl

Zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. 1997 nr 133 poz. 883) niniejszym wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych (imięcia, nazwiska, adresu poczty elektronicznej) w celu przygotowania petycji w ramach akcji „Ostatni Dyżur”. Udzielając tej zgody przyjmuję do wiadomości, że: (i) administratorem moich danych osobowych jest Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych z siedzibą w Warszawie przy ul. Pory 78, lok. 10, 02-757 Warszawa, (ii) posiadam prawo dostępu do moich danych osobowych oraz ich poprawiania, (iii) podanie moich danych osobowych jest dobrowolne, (iv) moje dane osobowe, wraz z przygotowaną petycją, mogą zostać przekazane wybranym organom władzy publicznej, w tym m. in.: Kancelarii Sejmu Rzeczypospolitej, Kancelarii Senatu Rzeczypospolitej, Ministerstwu Zdrowia Rzeczypospolitej.

Za 7 lat liczba pielęgniarek i położnych w Polsce zmniejszy się o 54 tysiące

„Ostatni dyżur” to kampania społeczna a zarazem „alarm” ostrzegający Polaków o ogromnym zagrożeniu społecznym, z którego obliczem już dziś stajemy twarzą w twarz.

W świetle najnowszych prognoz Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych już za niespełna 5 lat Polacy zostaną pozbawieni profesjonalnej opieki pielęgniarskiej i położniczej. Z roku na rok zmniejsza się liczba pielęgniarek i położnych w Polsce.

Dla wielu pielęgniarek i położnych dzisiejszy dyżur będzie „Ostatnim dyżurem”. Statystyki nie pozostawiają złudzeń. Liczba pielęgniarek na 1000 mieszkańców w Polsce wynosi 5,4 – to jeden z najniższych wskaźników w Europie. Średnia wieku pielęgniarek i położnych w Polsce to 48 lat, a już w 2022 r. osiągnie średnią 50 lat.

Pielęgniarki i położne znikają ze szpitalnych oddziałów, szkół, domów opieki społecznej, hospicjów oraz naszych domów i miejsc pracy. Za 7 lat liczba pielęgniarek i położnych w Polsce zmniejszy się o 54 tys.

Nasze rodziny i przyjaciele, my sami, zostajemy pozbawieni podstawowej opieki. Bez opieki pielęgniarek i położnych nasze zdrowie i życie jest zagrożone.

W obliczu ogromnego zagrożenia zdrowia i życia Polaków, Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych uruchamia inicjatywę „Ostatni dyżur”, której centralnym punktem jest zbieranie podpisów pod petycją w formie recepty.

Recepta jest apelem kierowanym do polskich decydentów o podjęcie natychmiastowych działań w celu opracowania i wdrożenia programu zabezpieczenia społeczeństwa w świadczenia realizowane przez pielęgniarki i położne.

Opis zawodu

Wymagania zawodu pielęgniarki/położnej

Zawód pielęgniarki/położnej: zawód regulowany, medyczny i samodzielny, wymagający ciągłego ustawicznego kształcenia i doskonalenia

Zadania i czynności zawodowe pielęgniarek i położnych

Wymagania psychologiczne w zawodzie pielęgniarki/położnej

Środowisko pracy pielęgniarek i położnych
Zagrożenia w środowisku pracy

Zróżnicowane środowisko pracy

Szpital, przychodnie, szkoły, domy mieszkalne, zakłady pracy, miejsca wypadków, katastrof.

Szczególny charakter pracy

Obciążenie emocjonalne, ciągła dyspozycyjność i odpowiedzialność za zdrowie/życie pacjentów, stres, przeciążenia układu ruchu, wysoka temperatura, ryzyko zakażenia, wysiłek fizyczny, narażenia na czynniki biologiczne i chemiczne.

Od 30 do 50 pacjentów pod opieką.

Do 280 godzin miesięcznie.

30 przechodzonych km dziennie

POLSKA
2219 PLN netto.

Srednie wynagrodzenie:

NORWEGIA
14 000 PLN netto.

NIEMCY
9 000 PLN netto.

W systemie dwuzmianowym
25 lat = 5 lat bez snu.

5 bezsennych lat: anatomii, fizjologii, farmakologii, pedagogiki, socjologii, podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia, neurologii, opieki paliatywnej, pielęgniarstwa specjalistycznego: chirurgicznego, geriatrycznego...

PENSJA - 2000 ZŁ NA RĘKĘ.

Wiek pielęgniarek i położnych w Polsce

4,19%

23 - 35 lat

45,14%

36 - 50 lat

44,77%

51 - 60 lat

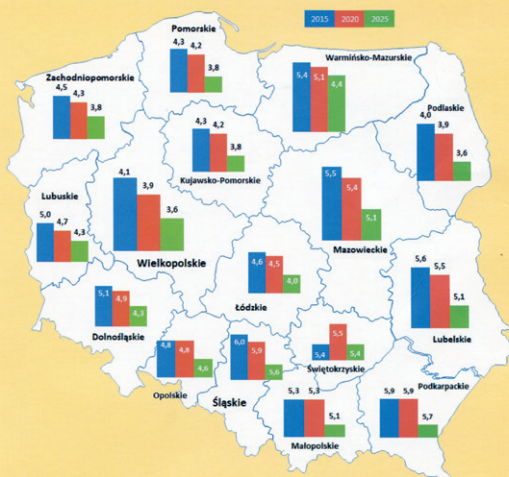
5,9%

61 - 77 lat

Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych

RAPORT NACZELNEJ RADY PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH ZABEZPIECZENIE SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO W ŚWIADCZENIA PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Warszawa, maj 2015 r.

W najbliższych dziesięciu latach odejdzie z zawodu na terenie województwa świętokrzyskiego około 3000 pielęgniarek/położnych, a diagnozuje się, że podejmie pracę około 1000 pielęgniarek/położnych.

Nastąpił znaczny wzrost liczby pielęgniarek/położnych wyjeżdżających do pracy w krajach UE. W skali kraju w ostatnim dziesięcioleciu wyemigrowało blisko 20.000 pielęgniarek, a w naszym województwie prawie 1000

Dla położnych

TOKOFOBIA

Dr n. med Barbara Baranowska, położna

W ostatnich latach znacząco wzrósł wskaźnik cięć cesarskich. Dane epidemiologiczne zarówno w Polsce, jak i innych

Fundacja
Rodzic po Ludzku

krajach świadczą o tym, że jedną z przyczyn jest zjawisko coraz częściej wykonywania cięcia cesarskiego bez wskazań medycznych. Uważa się często, że kobiety wybierające taki sposób narodzin swego dziecka, kierują się w swoim mniemaniu wygodą, bezpieczeństwem i chęcią uniknięcia bólu. Jednakże dla części z nich z powodu patologicznego strachu przed naturalnym porodem, cięcie cesarskie jawi się jako jedyna możliwość urodzenia dziecka (Hall, Bewley, 1999; Jackson, Paterson-Brown 2001). Wciąż nie ma zgody w środowisku medycznym co do istnienia zjawiska tokofobii i uznania jej za wskazanie do wykonania cesarskiego cięcia, dlatego wiele osób uważa, że poród operacyjny wykonany z silnej obawy przed porodem drogami natury, to jedynie zawołane cięcie cesarskie na życzenie (CCnŻ).

Tokofobia (*toko*, z greckiego poród, *fobia* – strach, lęk, inaczej zwana parturifobią, to patologiczny strach przed ciążą i porodem. Tokofobia zaliczana jest do zaburzeń lękowych, jednakże wciąż brakuje konkretnych kryteriów diagnostycznych potrzebnych do rzetelnego zdefiniowania tego zjawiska. Kiedy pojawia się w wieku nastoletnim, u kobiety, która nie była jeszcze w ciąży, rozpoznaje się tokofobię pierwotną. U części kobiet silny strach przed porodem powoduje odsunięcie w czasie lub całkowitą rezygnację z ciąży. Zagwarantowanie przeprowadzenia porodu operacyjnego pomaga niektórym kobietom podjąć decyzję dotyczącą macierzyństwa. Kobiety z tokofobią pierwotną stosują kilka różnych metod antykoncepcyjnych równocześnie, lub rezygnują z współżycia do czasu uzyskania gwarancji lekarza położnika na wykonanie cc (Hofberg, Brockington, 2001). Tokofobia bywa również przyczyną proszenia o wasektomię i sterylizację (Ekblad, 1961). Niektóre z cierpiących kobiet pomimo wielkiej chęci posiadania dziecka, decydują się na usunięcie ciąży lub rozpoczynają postępowanie adopcyjne.

Kiedy w wyniku traumatycznego przebiegu porodu pojawia się patologiczny strach dotyczący kolejnego porodu, rozpoznaje się tokofobię wtórną. Zespół ten może również wystąpić po normalnym porodzie, poronieniu, terminacji ciąży lub narodzinach martwego dziecka (Hofberg, Ward 2003).

Według niektórych badaczy silne obawy dotyczące narodzin mogą być też objawem depresji okołoporodowej (Hofberg, Brockington, 2000).

Patologiczny strach przed porodem opisywany był w literaturze już w 1897 przez Knauera, którego pacjentka po trudnym porodzie popadła w depresję i wyrażała silne obawy dotyczące ciąży i porodu (Knauer, 1897). Zjawiskiem lęku związanego z narodzinami dziecka zajmowali się w latach

50. XX wieku zwolennicy psychoprofilaktyki porodowej, natomiast intensyfikacja badań nad tym zjawiskiem nastąpiła w latach osiemdziesiątych (Vellay, Vellay, 1956; Saisto, Halmesmaki, 2003; Eriksson, Jansson, Hamberg, 2006).

Lęk przed porodem pojawiający się w ciąży nie jest stały, lecz wzrasta w trzecim trymestrze i jest obserwowany zarówno u pierworódek, jak i wieloródek (Lubin et al, 1975, Da Costa et al., 1999). Organizm kobiety ciężarnej, dzięki mechanizmom regulującym poziom lęku, dąży do neurohormonalnej homeostazy, warunkującej stabilizację reakcji lękowych. W okresie ciąży obserwuje się u matek chwiejność emocjonalną i większą podatność na zmiany nastroju. U kobiet spodziewających się dziecka, pomimo, iż poziom lęku wzrasta, reakcja układu krążenia na stres oraz poziom hormonów reakcji stresowej (m. in. kortyzolu), nie ulega znaczącym zmianom. Badania eksperymentalne wykazały, że na stabilizację reakcji emocjonalnych mogą mieć wpływ, za pośrednictwem mechanizmów GABA-ergicznych, steroidy neuroaktywne (de Brito Faturi, Teixeira-Silva, Leite 2006). U ciężarnych owiec zaobserwowano, że wzrost poziomu progesteronu wpływał na obniżenie poziomu lęku, a u myszy wzrost poziomu kortykoliberyny wpływał na obniżenie wrażliwości reakcji stresowej (Viérin, Bouissou, 2001; Gammie et al. 2005). U kobiet o niskim natężeniu strachu przed porodem w sytuacji zadziaływania bodźca bólowego zmniejszało się wydzielanie norepinefryny (Saito et al. , 2004).

Istnieją teorie według których na obawy związane z rodzeniem duży wpływ ma przekaz społeczny. Relacje z traumatycznych porodów innych kobiet mogą stanowić znaczące źródło lęku dla ciężarnych (Melender, 2002). Dodatkowo strach przed rodzeniem przekazywany jest często międzypokoleniowo przez matki, które nie rozprawiły się z trudnymi doświadczeniami własnych porodów (Benoit, Parker, 1994; Uddenberg, 1974). Jak wynika z badań Fava, pomimo zmniejszenia śmiertelności, współcześnie kobiety ciężarne nadal boją się śmierci przy porodzie. (Fava et al, 1990).

Strach przed porodem o słabym nasileniu odczuwa około 80% ciężarnych, 20% przeżywa intensywny lęk, 6-10 % kobiet zmaga się z patologicznym strachem o bardzo dużym nasileniu, natomiast u 2% kobiet rozpoznaje się strach przed porodem o skrajnym natężeniu (Saito, Halmesmaki 2003; Sjörgen, 1998; Zar et al. 2002). Objawy lękowe pojawiają się początkowo w postaci koszmarów snów, nawracającego niepokoju i w miarę narastania mogą prowadzić do dysfunkcji zawodowej, a nawet trudności w codziennym funkcjonowaniu. Patologiczny strach może pociągać za sobą dodatkowe objawy psychosomatyczne. U kobiet ciężarnych doświadczających tokofobii częściej stwierdza się bóle brzucha, oraz obserwuje się niepowściągliwe wymioty ciężarnych (Hofberg, 2000).

Strach przed porodem dotyczy wielu jego aspektów, przede wszystkim bólu, ale również przejawia się obawą przed utratą kontroli, przed utratą sił potrzebnych do rodzenia oraz przed śmiercią własną lub dziecka, a także brakiem zaufania do zespołu świadczącego opiekę (Sjogren, 1997, Saisto, Halmesmaki, 2003). Ważną rolę u kobiet z tokofobią odgrywały obawy przed urodzeniem dziecka upośledzonego fizycznie lub psychicznie (Areskog, Kjessler, Uddenberg 1982; Szeverenyi et al. 1998). Uznaje się również, że strach przed bólem może być społecznie akceptowaną drogą wyrażania bardziej złożonych problemów (Areskog, 1986).

Wskaźnik występowania zaburzeń psychicznych i problemów emocjonalnych u ciężarnych z tokofobią, którym nie pozwolono wybrać metody przyjścia na świat ich dziecka, jest wyższy, niż u tych, które mają możliwość wyboru metody (Hofberg, 2000). Niektóre badania pokazują, że u kobiet z tokofobią częściej obserwuje się porody zabiegowe lub nagłe cięcia cesarskie (Di Renzo et al., 1984; Areskog, Uddenberg, Kjessler, 1983; Ryding, Wijma, Wijma, 1998). Dane opublikowane przez Johnson i Slade nie wykazały jednak wyższych wskaźników elektywnych cięć cesarskich i powikłań porodu w tej grupie kobiet (Johnson, Slade, 2002).

U kobiet, u których lęk przed porodem jest symptomem depresji występuje poczucie całkowitej niemocy i braku wiary w to, że są w stanie urodzić własne dziecko oraz przeświadczenie, o własnej śmierci podczas porodu. Istnieje związek pomiędzy odczuwaniem lęku przed ciążą i porodem, a czynnikami osobowościowymi i socjoekonomicznymi. Badania wykazały, że wyższy poziom lęku obserwuje się u kobiet młodszych, o niższym wykształceniu lub niekorzystnej sytuacji materialnej (Saisto, Halmesmaki, 2003; Standley, Soule, Copans, 1979; Rofe, Blittner, Lewin 1993). Do innych czynników predysponujących do tokofobii należy obniżony próg wrażliwości na ból oraz niskie poczucie własnej wartości (Saisto et al. 2001). Kobiety o osobowości neurotycznej, przeżywające często obniżenie nastroju lub inne zaburzenia emocjonalne i psychiczne przed lub w trakcie ciąży, częściej cechuje wysoki poziom lęku przed porodem (Melender 2002; Saisto et al. 2001, Sjogren, Thomassen, 1997, Areskog, Uddenberg, Kjessler, 1983). U pierworódek częściej obserwowano strach przed porodem niż u wieloródek (Melender,

Lauri 1999, Alehagen, Wijma 2001). Ważnym czynnikiem łączonym z lękiem przed porodem jest zajście w niechcianą lub nieplanowaną ciążę oraz brak wsparcia.

Wśród kobiet z tokofobią częściej pojawiają się ciężarne z doświadczeniem przemocy fizycznej lub seksualnej w wywiadzie. Doświadczenie przemocy seksualnej może być związane z awersją do rutynowej opieki położniczej, oraz obawy, że poród mógłby wzbudzić traumatyczne wspomnienia z dzieciństwa (Jehu, Gazan, Klassen 1988; Zar et al. 2002; Hofberg, Brockington, 2001).

Leczenie tokofobii powinno opierać się na pracy psychoterapeutycznej i polegać na niesieniu pomocy kobiecie w kontrolowaniu przebiegu ciąży i związanych z nią obaw. W zależności od siły objawów poleca się różne rodzaje i natężenie psychoterapii, poprzedzone konsultacją psychiatryczną. Obecnie uważa się, że najlepsze wyniki uzyskuje się po zastosowaniu terapii behawioralno-poznawczej, ze względu na jej krótkoterminowość, brak głębokiej analizy oraz skupienie na konkretnym problemie.

Badania pokazują, że pomoc psychologiczna nakierowana na kontrolę uczuć i emocji przynosi bardzo zadawalające rezultaty (Hofberg, Ward 2003). Połowa kobiet po otrzymaniu psychologicznego wsparcia uwzględniającego ich indywidualne potrzeby zrezygnowała z wyboru elektywnego cięcia cesarskiego, jednak 1/3 nie akceptowała terapii i prosiła o poród operacyjny (Ryding, 1993; Sjogren, Thomassen, 1997, Saisto et al. 2001).

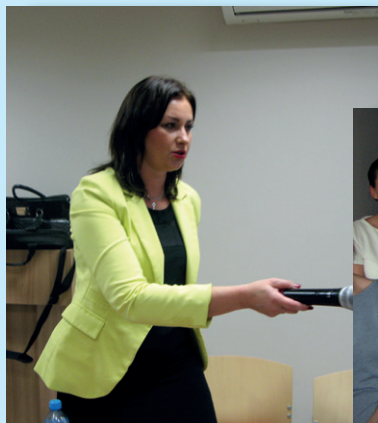
Rozpoznanie tokofobii, jako rodzaju zaburzenia psychicznego z kręgu fobii powinno być stawiane przez lekarza psychiatrę. Leczenie i prowadzenie cierpiącej kobiety powinno być oparte o współpracę psychiatry, psychologa, lekarza położnika oraz położnej. Najważniejsze jest jednak zapobieganie tokofobii poprzez prowadzenie odpowiedniej edukacji przedporodowej, która oprócz dostarczania kobietom rzetelnej wiedzy powinna zawierać elementy pracy z emocjami, nauki radzenia sobie z bólem oraz metod relaksacji. Ciężarna powinna móc zadać położnej wszystkie dręczące ją pytania i wyjaśnić wszystkie obawy. Tokofobii wtórnej można zapobiegać dbając o jakość narodzin, uwzględniając podmiotowość kobiety rodzącej i zapewniając jej szacunek i bezpieczeństwo.

źródło strona internetowa:

<http://www.rodzicpoludzku.pl/Wiedza-o-porodzie/Tokofobia.html>

Nowoczesne metody leczenia ran

20 maja 2015 r. w siedzibie Izby przy ul. Nowy Świat 32a odbyło się szkolenie na temat: *Nowoczesne metody leczenia ran* zorganizowane przez firmę ConvaTec oraz Świętokrzyską Izbę Pielęgniarek i Położnych. W szkoleniu wzięło udział około 80 pielęgniarek z całego województwa.

INFORMACJE Z PTP

Hasło Międzynarodowego Dnia Pielęgniarki 2015: Pielęgniarki są siłą na rzecz zmian: efektywna opieka i racjonalne koszty.

Istnieją liczne dowody na to, że pielęgniarstwo jest z jednej strony zasobem efektywnym kosztowo, z drugiej zaś niedocenianym oraz nie w pełni wykorzystywanym potencjałem w systemie ochrony zdrowia. Uczestnicy spotkania ICN – Bank Światowy zwrócili uwagę na fakt, że pielęgniarki są wykorzystywane poniżej optymalnego poziomu w zakresie świadczenia opieki zdrowotnej, zarządzania oraz procesów stanowienia polityki oraz nie są wykorzystywane w pełnym zakresie w wielu społecznościach, które miałyby szanse skorzystać w przypadku wdrożenia zintegrowanego, zespołowego podejścia.

Pielęgniarki muszą jasno artykułować i wykazywać wartość oraz efektywność kosztową zawodu pielęgniarstwa oraz wpływ pracy pielęgniarek na wyniki leczenia pacjentów, na innych pracowników ochrony zdrowia oraz na decydentów na wszystkich szczeblach. Muszą ponadto umieć prowadzić negocjacje i zabiegać o pozyskiwanie środków niezbędnych dla zapewnienia bezpiecznej i wysokiej jakości opieki zdrowotnej.

Na pielęgniarkach spoczywa obowiązek uczestniczenia w badaniach oraz rozwoju innowacyjnych modeli opieki zdrowotnej, które dostarczą wiarygodnych dowodów na efektywność zawodu pielęgniarstwa w zakresie planowania, zarządzania oraz rozwoju polityki. Zgodnie ze stanowiskiem ICN (2001) „w związku ze wzrostem zapotrzebowania na opiekę zdrowotną oraz rosnącymi kosztami tej opieki, które obejmują koszty świadczenia usług pielęgniarstwa, pielęgniarki muszą podjąć inicjatywę w zakresie definiowania, badania i oceny rezultatów swojej pracy oraz efektywności ekonomicznej tych działań”. Szerokie rozpowszechnianie wyników badań dotyczących wartości oraz efektywności ekonomicznej zawodu pielęgniarstwa stanowi ważny element wspierania oraz wpływania na politykę zdrowotną.

Pielęgniarki świadczą opiekę zdrowotną w szkołach, miejscach pracy, więzieniach oraz w wielu środowiskach lokalnych. W ramach swoich działań zajmują się promocją zdrowia, ratowaniem życia oraz poprawianiem jakości życia. Ale jak przedstawia się sytuacja, gdy na temat spojrzymy z perspektywy świadczenia efektywnej z punktu widzenia pacjenta opieki pielęgniarstwa przy jednoczesnym zapewnieniu optymalizacji pod względem kosztów?

Pielęgniarki świadczą racjonalne pod względem kosztów usługi na różnych płaszczyznach, co z punktu widzenia systemów opieki zdrowotnej i rządów prowadzi do zmniejszenia kosztów finansowych oraz bardziej wydajnego gospodarowania innymi zasobami. Wkład pielęgniarek w zakresie świadczenia efektywnej opieki przy zachowaniu racjonalnych kosztów jest widoczny w wielu krajach na kilku płaszczyznach, np.:

- zmniejszenie chorobowości sercowo-naczyniowej (Wielka Brytania)
- poprawa funkcjonowania pacjentów (Hiszpania)
- poprawa zdrowia psychicznego (Tajwan)
- ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie (USA)
- planowanie ciąży (USA)
- poprawa dobrostanu psychicznego (Japonia)

Opieka nad pacjentami z HIV/AIDS stanowi poważne obciążenie dla personelu i dla całego systemu opieki zdrowotnej. Skuteczność pielęgniarek w przypadku opieki nad pacjentami z HIV/AIDS przejawia się w zapobieganiu infekcjom, zwalczaniu dyskryminacji i stygmatyzacji, w zapewnieniu szerokiej dostępności do leczenia antyretrowirusowego, np.:

- obniżenie poziomu wirerii (USA)
- poprawa wyników leczenia (RPA)
- poprawa przestrzegania zaleceń terapeutycznych (Chiny)

Pielęgniarki wdrażają nowe technologie w celu zwiększenia dostępności do opieki zdrowotnej, poprawy wyników leczenia oraz zmniejszenia kosztów tej opieki. Wyniki badań pokazują, że opieka świadczona z zastosowaniem telemedycyny daje porównywalne efekty jak ta świadczona w sposób tradycyjny, jest jednak znacznie tańsza, np.:

- skrócenie czasu pobytu w szpitalu (Kanada)
- dotarcie do społeczności wiejskich (USA)

Skuteczność działań pielęgniarstwa widoczna jest także w walce z uzależnieniami zwłaszcza w zakresie profilaktyki, np.:

- ograniczenie zachowań niebezpiecznych (Tajlandia)
- rzucanie palenia oraz ograniczenie nadmiernego spożycia alkoholu (Kanada).

Środowisko pracy stawia przed pielęgniarkami szereg wyzwań; należy wymienić umiejętności oraz stopień obciążenia pracą – im niższy poziom zatrudnienia pielęgniarek, tym wyższe obciążenie pracą oraz gorsze wyniki leczenia pacjentów. Inne czynniki to korelacja poziomu wykształcenia zawodowego pielęgniarek i efektów leczenia pacjentów.

W większości krajów pielęgniarki stanowią główną grupę personelu, zapewniającą podstawową opiekę zdrowotną (POZ). Badania nad skutecznością ich działań pokazują, że efektywność opieki jest wyższa lub porównywalna z efektywnością opieki lekarskiej. Pielęgniarki zapewniają także opłacalną kosztowo opiekę nad uczniami w szkole.

Powyższe przykłady pokazują, że zarówno w warunkach szpitalnych, jak i w obrębie społeczności, czy też w warunkach domowych pielęgniarki świadczą efektywną opiekę optymalizując przy tym koszty.

Pielęgniarkom brakuje jednak wsparcia we wdrażaniu opartej na dowodach naukowych opieki, ponadto wyko-

rzystanie dostępnych badań przy wdrażaniu rozwiązań mających na celu poprawę jakości lub rentowności odbywa się często ze znacznym opóźnieniem. Pielęgniarki są bardzo dobrze przygotowane do pełnienia funkcji głównego ogniwa POZ oraz łącznika i punktu wejścia do kolejnych poziomów (szczebli) opieki zdrowotnej.

Aby osiągnąć ten cel konieczna jest pełna mobilizacja potencjału personelu pielęgniarskiego do tworzenia zdrowego społeczeństwa w zdrowym świecie.

Wyciąg z dokumentu strategicznego ICN – 2015

Dokument źródłowy ICN (tłumaczenie PTP): 2015 – NURSES A FORCE FOR CHANGE: CARE EFFECTIVE, COST EFFECTIVE

<http://www.icn.ch/publications/2015-nurses-a-force-for-change-care-effective-cost-effective>

Zdziebło Kazimiera
przewodnicząca Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego
Oddział w Kielcach

Sprawozdanie z Konferencji w Białymstoku

Kazimiera Zdziebło, Renata Stępień, Grażyna Wiraszka – Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach,
Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie – Oddział w Kielcach

W dniach 23-26 kwietnia 2015 roku odbyły się w Białymstoku 2 cykliczne konferencje. Była to kolejna X Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Życiodajna śmierć – pamięci Elizabeth Kübler-Ros” oraz VII Podlaska Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „15 lat Zakładu Zintegrowanej Opieki Medycznej. Konferencja była interdyscyplinarna zaprezentowania wyników badań przez przedstawicieli różnych zawodów medycznych.

W trakcie trwania konferencji ogłoszono i przedstawiono kilkaset referatów, komunikatów i wystąpień w sesjach plenarnych, tematycznych i sesji multimedialnej:

1. Sesja plenarna – 14 wystąpień.
2. Sesja problemy opieki paliatywnej/hospicyjnej – 9 wystąpień.
3. Sesja holistyczny wymiar współczesnej medycyny – 9 wystąpień.
4. Sesja dylematy etyczne i prawne w medycynie – 13 wystąpień.
5. Sesja kulturotwórcza rola rehabilitacji – 13 wystąpień.
6. Sesja edukacja w medycynie – 15 wystąpień.
7. Sesja śmierć społeczna – 14 wystąpień.
8. Sesja studenckich kół naukowych – 29 wystąpień.
9. Sesja multimedialna – 88 prezentacji.

Dzięki uprzejmości firmy Laerdal Medical osoby zainteresowane mogły uczestniczyć w szkoleniu „Nauczanie praktyczne i formy sprawdzania efektów kształcenia praktycznego przy zastosowaniu nowoczesnych symulatorów medycznych”.

Konferencja była także okazją do uczestniczenia w wielu nietypowych, bardzo ciekawych warsztatach, takich jak:

- Grupa wsparcia „kołem ratunkowym” po starcie (w oparciu o działania organizacji pozarządowej).
- Prawa rodziców po stracie dziecka – co tak naprawdę im przysługuje, a o czym często się nie mówi.
- Sport niepełnosprawnych w ramach współczesnej rehabilitacji w oparciu o koszykówkę na wózkach.
- Grupy Balinta.

Odbyły się także spotkania z bardzo ciekawymi ludźmi: 1) z księdzem dr Janem Kaczkowskim – polskim prezbiterem rzymskokatolickim, doktorem nauk teologicznych, bioetykiem, blogerem, i dyrektorem Puckiego

Hospicjum pw. św. Ojca Pio, walczącym z nieuleczalną chorobą- glejakiem mózgu; 2) artystą malarzem Aleksandrem Grzybkiem oraz 3) poetką Izą Marciniak – osobą niepełnosprawną – na wózku inwalidzkim.

Obrazy w 3 dniu odbywały się w urokliwym, malowniczym plenerze, „Ziołowym zakątku”. Były to: Sesja plenarna część II, Debata na temat: zrozumieć pacjenta, czyli empatia w medycynie, Warsztaty oraz Impreza plenerowa.

Pokłosiem tych konferencji są 2 monografie zawierające bardzo ciekawe wyniki aktualnych badań z zakresu szeroko rozumianej problematyki dotyczącej zdrowia, choroby, niepełnosprawności i śmierci.

Wiodącą tematyką monografii „*Holistyczny wymiar współczesnej medycyny*” dotyczy rozlicznych dylematów etycznych, prawnych i społecznych, z jakimi na co dzień spotykają się pracownicy ochrony zdrowia. Autorzy kolejnych rozdziałów monografii starali się scharakteryzować trudności terapeutyczno-pielęgniacyjne w interdyscyplinarnej opiece nad pacjentem umierającym i ciężko chorym, w podnoszeniu jego jakości życia, wyzwania współczesnej rehabilitacji i fizjoterapii oraz postępy w radiologii i radiodiagnostyce. W monografii nie zabrakło także problematyki związanej z higieną i epidemiologią, profilaktyką, promocją i edukacją zdrowotną, a także zachowaniami zdrowotnymi oraz przedyskutowano wybrane aspekty pracy pielęgniarek, problemy prawne w ochronie zdrowia, a także kilka prac poświęcono zagadnieniom z historii medycyny.

Autorzy drugiej monografii „*W drodze do brzegu życia. Tom XIII*” podejmują tematy trudne, niejednokrotnie kontrowersyjne, budzące lęk i dylematy etyczne związane z okresem żałoby i osierocenia oraz miejscem tanatoedukacji w opiece medycznej. W monografii zawarto rozdziały dotyczące problemów w opiece paliatywnej/hospicyjnej oraz zagadnienie śmierci społecznej. Przybliżono także zadania pracowników ochrony zdrowia w zwalczaniu dyskryminacji, stygmatyzacji, agresji oraz uzależnień. Poruszono także szeroko rozumiane problemy wielokulturowości w medycynie, nad postrzeganiem różnych kultur przez inne narody, wizją zdrowia, choroby i śmierci w różnych kulturach, kulturowymi uwarunkowaniami w poszczególnych dziedzinach medycyny, miejscem medycyny niekonwencjonalnej w terapii.

Wieloaspektowość pielęgniarskiej opieki onkologicznej

mgr Marzena Pyk, mgr Jadwiga Zapala, mgr Wanda Toporek

W dniach 13-15 maja 2015 w Wiśle odbyła się kolejna już XIX Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Polskiego Stowarzyszenia Pielęgniarek Onkologicznych pt. „Wieloaspektowość pielęgniarskiej opieki onkologicznej”. Wzięło w niej udział ponad dwustu uczestników, a podczas 6 sesji wykładowych zaprezentowano blisko 40 pielęgniarskich prac autorów pochodzących z wielu ośrodków onkologicznych całej Polski.

Prezentowana tematyka zamknięta była w 6 sesjach naukowych:

- Interdyscyplinarna opieka nad pacjentem w radioterapii
- Wielowymiarowe aspekty opieki onkologicznej, cz. 1
- Interdyscyplinarna opieka nad pacjentem w hematologii
- Interdyscyplinarna opieka nad pacjentem w chirurgii onkologicznej
- Wielowymiarowe aspekty opieki onkologicznej, cz. 2
- Edukacja w praktyce zawodowej pielęgniarki onkologicznej

oraz sesji szkoleniowej, poświęconej żywieniu w chorobach nowotworowych z zajęciami warsztatowymi.

Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach reprezentował zespół pielęgniarski: mgr Marzena Pyk, mgr Wanda Toporek, mgr Jadwiga Zapala z dwiema prezentacjami: „Opieka nad pacjentką po mastektomii, leczoną metodą HDR wznowy raka skóry” oraz „Rola pielęgniarki w prewencji powikłań kardiologicznych u pacjenta onkologicznego”. W czasie konferencji prezentowane były również trzy autorskie prace lekarskie z gliwickiego Centrum Onkologii Instytutu im. Marii

Skłodowskiej Curie oraz bardzo interesujący wykład dr Ewy Wojtyny z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach pt. „Psychologiczne aspekty opieki onkologicznej nad pacjentem i jego rodziną”.

Ciekawy program konferencji i interesujące wyniki prezentowanych badań sprawiły, iż mimo całodniowych obrad na sali zawsze była pełna frekwencja. Wysoki poziom prowadzonych przez pielęgniarki onkologiczne badań, coraz częstsza współpraca przy ich realizacji z lekarzami różnych specjalizacji wskazują na intensywny rozwój tej dziedziny pielęgniarstwa oraz wysoki profesjonalizm w opiece nad pacjentem onkologicznym w Polsce.

Skłodowskiej Curie oraz bardzo interesujący wykład dr Ewy Wojtyny z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach pt. „Psychologiczne aspekty opieki onkologicznej nad pacjentem i jego rodziną”.

Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Pielęgniarka i położna we współczesnym systemie ochrony zdrowia

Już po raz czwarty 12 czerwca 2015 r., w urokliwym Centrum Konferencyjnym Muzeum Archeologicznym i Rezerwacie „Krzemionki” zorganizowaliśmy wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Ostrowcu i WSBiP konferencję dla ponad stu pielęgniarek i położnych.

Przewodnicząca Izby Zofia Małas oraz zaproszona Prezes Naczelnej Rady Grażyna Rogala-Pawelczyk zaprezentowały wykłady na temat zadań samorządu w rozwoju kompetencji zawodowych pielęgniarek i położnych, profesjonalizmu w ich pracy oraz prewencji zdarzeń niepożądanych i wykroczeń zawodowych. Przybliżyły również założenia rozpoczętej przez nasz samorząd kampanii społecznej „OSTATNI DYŻUR”.

Dr Kazimiera Ździebło z UJK przedstawiła nowe wyzwania pielęgniarstwa europejskiego a dr Grażyna Dugiel z WSBiP zaprezentowała badania na temat przystosowania zawodowego pielęgniarzek a jakości ich życia zależnego od zdrowia.

Na temat pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnego, nowych wyzwań i trudności mówiła dr Ewa Makiela z WSBiP. Dr Dorota Maciąg przedstawiła rolę pielęgniar-

ki w diagnostyce i leczeniu chorób sercowo-naczyniowych a dr Małgorzata Cichońska radziła jak ustrzec się przed super bakterią – clostridium difficile.

Plusy i minusy pakietu onkologicznego omówiła mgr Marzena Pyk, dr Beata Bąk profilaktykę raka szyjki macicy a mgr Jadwiga Zapala – rolę pielęgniarki w edukacji chorób nowotworowych.

Plebiscyt „Lekarz – Pielęgniarka – Położna – Fizjoterapeuta Roku 2014 r.”

Zofia Kołtun – NZOZ RODZINA Ostrowiec Św.

Danuta Siastacz – G.V.M CARINT

Bożena Nowicka – NSZOZ GOMED Ostrowiec Św.

Laureatka **Położna roku 2014** – Grażyna Karbowniczek ZOZ Ostrowiec Świętokrzyski

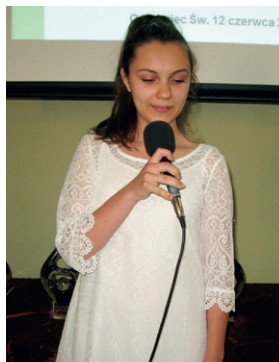

W oczekiwaniu na plebiscyt zorganizowano dla uczestników spacer z przewodnikiem po rezerwacie, który barwnie przedstawił warunki życia oraz kopalnie krzemienia pasiastego.

Po niezwykle ciekawym występie solistek Ryszarda Góry i uczestnika programu telewizyjnego The Voice of Poland Piotra Salaty nastąpiło przywitanie gości przybyłych na ogłoszenie wyników XIII Plebiscytu na najlepszego lekarza, pielęgniarkę, położną roku.

Laureatka **Pielęgniarka Roku 2014** – Mieczysława Myszona – Tarnowska G.V.M CARINT

Wyróżnienia w kategorii Pielęgniarka 2014 roku:

Wyróżnienia w kategorii Położna 2014 roku:

Maria Dziekońska – ZOZ Ostrowiec Świętokrzyski

Beata Młodożeniec – NZOZ RODZINA Ostrowiec Świętokrzyski

Monika Wójcik – ZOZ Ostrowiec Świętokrzyski.

Dla laureatek Plebiscytu Pielęgniarka, Położna 2014 roku pani dr n. med. Grażyna Rogala-Pawelczyk – Prezes NRPiP ufundowała nagrodę – prenumeratę roczną „Magazynu pielęgniarki i położnej”.

KONDOLENCJE

„Im droższy człowiek, tym większy ból”

Koleżance

Krystynie Makuch

wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci

BRATA

składają:

koleżanki z OZ w Bejskach i SPZOZ Kazimierza Wielka

„Czas jest najlepszym lekarstwem na smutek,
a wspomnień nikt nam nie odbierze”

Koleżance

Barbarze Idzik

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

OJCA

składają:

koleżanki ze Szpitala Powiatowego w Chmielniku

Pani

Barbarze Korczak

wyrazy współczucia z powodu śmierci

OJCA

składają:

koleżanki z Uzdrowiska Busko-Zdrój S.A.

„Zamknęły się ukochane oczy,
spoczęły spracowane ręce,
przestało bić kochane serce”

Koleżance

Annie Zep

wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci

TATY

składają:

Pielęgniarki, Położne ze Skarżyska-Kamiennej

„Matka nie odchodzi nigdy.
Bez względu na to, co się stało,
Stoi blisko, tuż za twoimi plecami.
Tylko nie możesz się do Niej przytulić...”

Koleżance

Danucie Adamiec

wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci

MAMY

składają:

Pielęgniarki, Położne ze Skarżyska-Kamiennej

Jubileusz 40-lecia Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie

W środę, 27 maja SP ZZOZ w Staszowie obchodził 40-lecie swojej działalności. Z tej okazji w auli Zespołu Szkół w Staszowie odbyła się uroczysta akademii z udziałem pracowników szpitala, a także zaproszonych gości.

Uczestników spotkania powitał i okolicznościowy referat podsumowujący pracę i dokonania Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie wygłosił dyrektor placówki dr n. med. Marek Tombarkiewicz.

Podniosłym momentem uroczystości było wręczenie szpitalowi, na ręce dyr. Marka Tombarkiewicza i starosty staszowskiego Michała Skotnickiego dwóch certyfikatów, czego dokonał przedstawiciel PRS S.A. Dariusz Hejmej. Certyfikaty dotyczyły: świadczenia kompleksowych usług medycznych z zakresu ochrony zdrowia oraz przygotowa-

nia i dystrybucji posiłków dla pacjentów.

Podczas uroczystości uhonorowano zasłużonych i długoletnich pracowników personelu medycznego, administracyjnego i technicznego szpitala.

Pielęgniarki wyróżnione złotym medalem „Za długoletnią służbę”:

1. Zofia Bucka
2. Mirosława Jastrząb

3. Anna Kwiecień.

Pielęgniarki i położne wyróżnione odznaką honorową „Za zasługi dla ochrony zdrowia”:

1. Jolanta Adamczyk
2. Anna Bińkowska,
3. Grażyna Florys,
4. Urszula Górnaacka
5. Wiesława Kaczmarczyk
6. Urszula Krześ
7. Barbara Mikula
8. Anna Sikora
9. Danuta Skórska
10. Urszula Sobczyk
11. Teofila Stępień
12. Zofia Śmieszek
13. Ryszarda Zalewska
14. Elżbieta Strojna

Na zakończenie oficjalnej części spotkania na ręce dyrektora Marka Tombarkiewicza złożono kwiaty, szereg życzeń i gratulacji.

W części artystycznej wystąpiła Orkiestra Hut Szkła Gospodarczego prezesa Tadeusza Wrześniaka. Zwieńczeniem spotkania był bankiet, który stał się okazją do integracji pracowników szpitala.

Wykorzystano tekst i foto: Jan Mazanka

XVIII pielgrzymka pielęgniarek, pielęgniarzy i położnych przed oblicze Matki Bożej Ostrobramskiej

13 maja 1917 roku w Fatimie, w Portugalii, Najświętsza Dziewica ukazała się trojgu dzieciom: Łucji, Hiacyncie i Franciszkowi. Poleciała im modlitwę, zwłaszcza różańcową, pokutę za grzeszników, a dla uproszenia pokoju w świecie – nabożeństwo do Niepokalanego Serca Maryi. W czasie ostatniego objawienia 13 października 1917 roku Pani powiedziała, że jest Matką Bożą Różańcową, przybywającą wezwać ludzi, by już dłużej nie obrażali Boga grzechami i by codziennie odmawiali różaniec. Pielęgniarki przybyły tego dnia do Sanktuarium Maryjnego swoją modlitwą rozpoczęły od modlitwy różańcowej, aby

później poprzez Nabożeństwo Majowe uczestniczyć we Mszy świętej w ich intencji. Modlić się o jedność w tym zawodzie nie tylko w naszym województwie lecz w całej Polsce. Pielęgniarki, pielęgniarze i położne prosiły Matkę Bożą o zdrowie, siły, otwartość, aby mogły i potrafiły nieść uśmiech i jedność. Modliły się o siły, aby mogły przywrócić nadzieję ludziom chorym i cierpiącym, a jednocześnie ulżyć im w cierpieniu.

To już po raz 18 pielęgniarki i położne przyszły w pielgrzymce do Matki Bożej Ostrobramskiej, Matki Bożej Miłosierdzia aby zawierzyć siebie, swoje rodziny oraz swoje miejsca

były tego dnia do Sanktuarium Maryjnego swoją modlitwą rozpoczęły od modlitwy różańcowej, aby

pracy. W pielgrzymce uczestniczyło około 120 koleżanek i kolegów z Kielc, Końskich, Ostrowca Świętokrzyskiego, Opatowa, Stąporkowa, Suchedniowa, Starachowic, Jędrzejowa, Sandomierza i Skarżyska-Kamiennej. Ksiądz prałat dr Jerzy Karbownik powitał wszystkie zebrane pielęgniarki i położne oraz przybyłych na to spotkanie gości, a w szczególności: Starostę Powiatu Skarżyskiego – Jerzego Żmijewskiego, Dyrektora Szpitala Powiatowego w Skarżysku-Kamiennej, Leszka Lepiarza oraz Dyrektora OLK – Mateusza Korzeniewskiego. Mszę Świętą koncelebrowali: ks. prałat doktor Jerzy Karbownik i Kapelan Szpitala Powiatowego w Skarżysku-Kamiennej ks. Piotr Gozdałik. W homilii wygłoszonej przez ks. prałata doktora Jerzego Karbownika zgromadzeni w świątyni usłyszeli: „Przychodzicie dziś na modlitwę do Matki Bożej w trudnych dniach, kiedy wołacie głośno o niedocenianiu Waszej pracy, Waszej posługi. Pewnie z sentymentem wspominaliście te czasy,

kiedy pielęgniarka mogła wybrać sobie oddział, na którym chciała z radością posługiwać chorym i z ochotą realizować się w swoim powołaniu. Dziś trzeba iść tam, gdzie poślą, może nawet nikt nie pyta, na jakim oddziale chcielibyście pracować. Mimo tych trudności trzeba być razem, szli z Bogiem, modlitwą, wzajemnym wspieraniem się. Święte pielęgniarki niech będą wam wzorem w posłudze ludziom chorym. Niech też Was wspierają przed Bogiem, aby tu i teraz docenić Waszą pracę, byście nie

musieli opuszczać Ojczyznę i szukać pracy w innym kraju, by nikt Was nie podzielił...”

Po Mszy Świętej został odczytany Akt Zawierzenia Matce Bożej Pielęgniarek i Położnych przez pielęgniarkę Szpitala Powiatowego w Skarżysku-Kamiennej – Lidię Śliwińską. Po zakończonych uroczystościach, w których uczestniczyły pielęgniarki i położne udaliśmy się do Domu Pielgrzyma na skromny poczęstunek. Przy wspólnym stole wraz z pielęgniarkami i położnymi zasiadli zaproszeni goście składając życzenia z okazji Międzynarodowego Dnia Pielęgniarki i Położnych. Wyrazili wiele ciepłych i z serca płynących słów będących wsparciem do dalszej pracy przy ludziach chorych i cierpiących. W czasie uroczystości panowała wyjątkowa atmosfera. Za gościnne przyjęcie, za obdarowanie pamiątkami i zaproszenie na przyszły rok dziękujemy gospodarzowi tego miejsca ks. prałatowi doktorowi Jerzemu Karbownikowi.

Lidia Śliwińska

Dziś trzeba iść tam, gdzie poślą, może nawet nikt nie pyta, na jakim oddziale chcielibyście pracować. Mimo tych trudności trzeba być razem, szli z Bogiem, modlitwą, wzajemnym wspieraniem się.

Święte pielęgniarki niech będą wam wzorem w posłudze ludziom chorym. Niech też Was wspierają przed Bogiem, aby tu i teraz docenić Waszą pracę, byście nie

10 PRZYKAZAŃ CZARNOGÓRSKICH

1.

**CZŁOWIEK RÓDZI SIĘ ZMĘCZONY
I ŻYJE, ŻEBY ODPOCZAĆ**

2.

**KOCHAJ ŁÓŻKO SWOJE
JAK SIEBIE SAMEGO**

3.

**ODPOCZYWAJ ZA DNIA,
ABYŚ NOCĄ MÓGŁ SIĘ WYSPAĆ**

4.

NIE PRACUJ – PRACA ZABIJA

5.

**JEŚLI ZOBACZYSZ ODPOCZYWAJĄCĄ
OSOBĘ – POMÓŻ JEJ**

6.

**PRACUJ TAK MAŁO JAK MOŻESZ,
A TO CO SIĘ DA, PRZERZUĆ
NA INNYCH**

7.

**W CIENIU JEST ZBAWIENIE
– OD ODPOCZYNKU
NIKT JESZCZE NIE UMARŁ**

8.

**PRACA POWODUJE CHOROBY
– NIE UMIERAJ ZBYT MŁODO**

9.

**JEŚLI ZACHCE CI POPRACOWAĆ,
USIĄDŹ, PRZECZEKAJ
– ZOBACZYSZ, PRZEJDZIE CI**

10.

**KIEDY ZOBACZYSZ OSOBY,
KTÓRE JEDZĄ I PIJĄ
– PRZYŁĄCZ SIĘ DO NICH,
LECZ JEŚLI ZAUWAŻYSZ OSOBY,
KTÓRE PRACUJĄ – ODEJDŹ,
BY NIE PRZESZKADZAĆ!**